

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 3

«26» 03 2025 р.

Заступник голови Приймальної комісії

Юрій КАГАНОВ

ПОГОДЖЕНО:

Відповідальний секретар Відбіркової
комісії

Вікторія БУЛИЧОВА

Гарант освітньо-наукової програми

Алла ЧЕРЕП

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ С1 ЕКОНОМІКА**

Освітньо-науковий ступінь: доктор філософії

Спеціальність: С1 Економіка

Освітньо-наукова програма: Економіка

Запоріжжя – 2025 рік

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	3
II. ФОРМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ	3
III. СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА	4
IV. ВИМОГИ ДО ВІДПОВІДІ ВСТУПНИКА	4
V. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	4
VI. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ (ПЕРЕЛІК ТЕМ)	5
VII. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	8

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності С1 Економіка – з'ясувати рівень теоретичних знань та практичних умінь вступників, набутих ними під час навчання на освітньому ступені магістр (або освітньо-кваліфікаційному рівні спеціаліст), для подальшого формування рейтингового списку та проведення конкурентного відбору здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії зі спеціальності С1 Економіка в межах ліцензованого обсягу університету.

Під час організації та проведення вступного іспиту необхідно керуватися нормативними актами:

- Порядок прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2025 році;
- Правила прийому до Запорізького національного університету у 2025 році;
- Положення про фахову атестаційну комісію Запорізького національного університету;
- Програмою вступного фахового іспиту зі спеціальності С1 Економіка до Запорізького національного університету.
- Положення про організацію освітнього процесу в Запорізькому національному університеті.

II. ФОРМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фаховий іспит зі спеціальності проходить в очній або дистанційній формі.

Іспит в очній формі проходить у приміщенні Запорізького національного університету (з дотриманням заходів безпеки в умовах воєнного стану) у два етапи. Письмовий етап – вступники надають відповіді на питання екзаменаційного білету у письмовій формі. Тривалість письмового етапу – до 45 хв. Усний – співбесіда вступника з фаховою атестаційною комісією ЗНУ з питань екзаменаційного білету (до 30 хв).

Іспит у дистанційній формі проходить у два етапи. Підготовчий етап – самостійна підготовка відповідей на питання екзаменаційного білета (до 10 хв.) та основний етап – співбесіда вступника з фаховою атестаційною комісією ЗНУ з питань екзаменаційного білету (до 45 хв.)

Для складання фахового іспиту зі спеціальності у дистанційній формі вступник надає Приймальній комісії ЗНУ один з документів: документ про проживання (перебування) поза межами м. Запоріжжя (витяг з реєстру територіальної громади, довідка ВПО), документ про перебування поза межами України або документ, який підтверджує наявність іншої поважної причини. Рішення про допуск до складання іспиту у дистанційній формі приймається Приймальною комісією.

У разі складання фахового іспиту зі спеціальності у дистанційній формі вступник має забезпечити процедуру ідентифікації особи, яка включає перевірку персональних даних та забезпечення безперебійного технічного

оснащення для відеозв'язку з фаховою атестаційною комісією ЗНУ у режимі реального часу.

Проведення фахових іспитів зі спеціальності та презентація дослідницької пропозиції як в очному, так і в дистанційному форматах, підлягають обов'язковому відео- та аудіозапису, який не може бути переданий третім особам.

III. СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

Екзаменаційний білет фахового іспиту зі спеціальності С1 Економіка містить 3 теоретичних питання.

IV. ВИМОГИ ДО ВІДПОВІДІ ВСТУПНИКА

У питаннях оцінюються знання вступника з базових фахових дисциплін, що є необхідними для коректного вираження певних понять, а також для розуміння широкого кола теоретичних та практичних завдань, володіння навичками, що є необхідними для професійної діяльності у межах програми.

Правильність відповідей на питання екзаменаційного білету оцінюється відповідно до критеріїв оцінювання знань.

Екзаменатор не зобов'язаний читати записи, що наведені вступником в чернетці.

Під час проведення іспиту забороняється використовувати підручники, навчальні посібники, інші джерела інформації (якщо це не передбачено програмою). Також забороняється користуватися мобільними телефонами та іншими засобами зв'язку і передачі даних.

V. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Для особи, яка претендує на зарахування для здобуття ступеня доктора філософії (за 200 бальною шкалою):

Високий рівень (175-200 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в повній мірі засвоїв увесь програмний матеріал, показує знання не лише основної, але й додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, використовує знання з суміжних галузевих дисциплін, вдало наводить приклади.

Достатній рівень (150-174 балів) вступник отримує, виявивши також високий рівень знань і навичок. При цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або пропуски в неосновних питаннях. Можливе слабке знання додаткової літератури, 3 недостатня чіткість у визначенні понять.

Задовільний рівень (124-149 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь неповна, неглибока, містить неточності, робить помилки при формулюванні понять, відчуває труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів.

Низькій рівень (100-123 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

До участі у конкурсі не допускається (0-99 балів), якщо вступник виявив такі знання та вміння: не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

VI. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ (ПЕРЕЛІК ТЕМ)

1. Бізнес-план реальних проектів, його зміст. Поняття доходу, сфера практичного застосування цього показника.
2. Бюджет підприємства та джерела наповнення.
3. Види, функції та принципи інноваційної діяльності підприємств.
4. Визначення загальної потреби в капіталі. Методи оцінки вартості капіталу.
5. Виробничий процес: поняття і складові елементи.
6. Використання цифрових технологій в економіці.
7. Використання штучного інтелекту та вплив цифровізації на сталий розвиток.
8. Диференціація витрат за характером участі в процесі виробництва, методів віднесення на собівартість окремих видів продукції, за характером зв'язку з обсягом виробництва.
9. Економічна категорія продуктивності праці. Методи розрахунку показників. Виміру рівня продуктивності праці.
10. Ефективність технічних новин і нововведень.
11. Загальна характеристика підприємства. Види підприємств та об'єднань підприємств.
12. Закономірності та тенденції глобалізації. Сутність, ознаки, чинники глобалізації.
13. Заробітна плата: форми та види.
14. Зміст організації впровадження стратегічних змін. Організаційне забезпечення проведення стратегічних змін.
15. Інтелектуальна власність: види та методи оцінки.
16. Інформаційні системи і технологій. Інформація та обробка даних як інструмент управління підприємством.
17. Кадри підприємства: персонал, категорії персоналу, структура, її особливості на підприємствах різних типів власності.
18. Класифікація факторів підвищення рівня продуктивності праці.
19. Конкурентоспроможність: сутність та методи оцінки.
20. Контролінг як інструмент забезпечення конкурентоспроможності економіки.
21. Концепція оцінки вартості грошей в часі.
22. Маркетинг і його функції в діяльності підприємства.

23. Методи узагальнення результатів фінансового аналізу діяльності підприємства, поняття рентабельності підприємства.
24. Методичні основи оцінки соціально-економічної ефективності інноваційних процесів.
25. Мотивація персоналу як функція управління підприємством.
26. Невизначеність та ризики у діяльності сучасного бізнесу: сутність, способи вимірювання та зниження, види.
27. Обґрунтування доцільності формування стратегії.
28. Оборотні кошти (засоби): суть, розподіл їх на оборотні фонди і фонди обігу. Шляхи прискорення обороту оборотних коштів.
29. Ознаки конкурентних стратегій та їх особливості.
30. Організаційна культура. Складові організаційної культури. Вплив факторів на організаційну культуру підприємства.
31. Організаційна структура управління підприємством. Вплив факторів на вибір ОСУ.
32. Основні виробничі фонди: економічна суть, склад, структура (технологічна, галузева, вікова), тенденції в їх динаміці, вплив окремих груп та видів основних виробничих фондів на підвищення ефективності діяльності підприємства.
33. Основні складові процесу реалізації стратегії.
34. Основні шляхи підвищення рівня використання основних виробничих фондів.
35. Особливості визначення ефективності організаційних, економічних та екологічних нововведень.
36. Особливості функціонування сучасних глобальних ринків.
37. Особливості ціноутворення в ринкових умовах.
38. Оцінка фінансового стану підприємства, її необхідність і значення.
39. Планування та його види.
40. Політика антикризового фінансового управління при загрозі банкрутства, принципи і послідовність її розробки.
41. Поняття банкрутства, його форми.
42. Поняття стратегічного управління та чинників від яких воно залежить.
43. Поточне планування та бюджетування.
44. Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємства.
45. Принципи і концепції значення маркетингової діяльності. Організація маркетингової діяльності на підприємстві.
46. Принципи раціональної організації виробничого процесу на підприємстві.
47. Ринковий простір і ринкове середовище.
48. Ринок та його структурні елементи.

49. Розробка виробничих стратегій. Стратегії управління персоналом.
50. Система управління та розвитку персоналу підприємства.
51. Склад і зміст статей калькуляції, методика їх обчислення.
52. Собівартість продукції як показник ефективності виробництва, його прибутковості. Склад собівартості, класифікація затрат за елементами і статтями та їх призначення.
53. Стратегічна оцінка підприємства. Стратегічний потенціал, його компоненти
54. Стратегічна оцінка ресурсів підприємства.
55. Стратегічне планування та чинники які сприяли його розвитку.
56. Стратегічні цілі: їх рівні, види та особливості. Процес формування цілей.
57. Стратегія розвитку підприємства. Суть та основні елементи стратегічного планування. Методи вибору та різновиди стратегії.
58. Стратегія та фактори, які впливають на її зміст. Основні етапи реалізації стратегії та їх зміст.
59. Сутність життєвого циклу організації. Забезпечення подальшого удосконалення стратегії.
60. Сутність оподаткування підприємств і податкова система.
61. Сутність та принципи цифровізації економіки.
62. Суть і форми реальних інвестицій. Оцінка інвестиційної якості окремих фондових і грошових інструментів.
63. Технології управління персоналом: сутність, етапи.
64. Трудові ресурси галузі: поняття, склад і структура.
65. Участь працівників у прибутках (доходах) підприємств.
66. Фактори та врахування впливу техніко-економічних факторів на поточні витрати і собівартість продукції.
67. Фінансова санація підприємств, її економічний зміст і порядок проведення.
68. Фінансове забезпечення ліквідаційних процедур при банкрутстві.
69. Форми оплати праці на підприємстві. Організація оплати управлінської та інтелектуальної праці. Нові тенденції в оплаті праці.
70. Формування ринкової інфраструктури. Принципи поведінки суб'єктів господарювання на ринку.
71. Функції та методи управління підприємством.
72. Характеристика функціональних стратегій. Обґрунтування фінансових стратегій.
73. Якість продукції та методи оцінки.

VII. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Балановська Т. І., Михайліченко М. В., Троян А. В. Сучасні технології управління персоналом : навч. посіб. Київ : ФОП Ямчинський О.В., 2020. 466 с.
2. Белей С. І., Бойда С. В., Колосінська М. І. Глобальна економіка: навч. посіб. для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня усіх спеціальностей. Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2020. 227 с.
3. Буняк Н. М. Інноваційний менеджмент : конспект лекцій. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 132 с.
4. Васильєв С. В., Кобець Є. А., Масляєва О. О. Мікроекономіка : навч. посіб. Дніпро : ДДАЕУ, 2024. 310 с.
5. Глобалізаційні виклики сучасності : підручник / за заг. ред. Л. Г. Комахи. Київ : Київський університет, 2022. 350 с.
6. Глобальна економіка : навч. посіб. для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня усіх спеціальностей / укл. С. І. Белей, С. В. Бойда, М. І. Колосінська. Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича. 2020. 227 с.
7. Глобальна економіка : практикум / за заг. ред. Д. Г. Лук'яненка. Київ : КНЕУ, 2024. 168 с. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/070960a1-3366-466b-bfb9-506d9467afa1/content>.
8. Глобальна економіка: становлення, трансформації, виклики : підручник / за заг. ред. В. Кулішова. Прага : OKTAN PRINT, 2023. 500 с.
9. Гук О. В., Шендерівська Л. П., Мохонько Г. А. Інвестування інноваційної діяльності : навч. посіб. Київ : Видавництво «Політехніка», 2022. 186 с.
10. Диба М. І., Гернего Ю. О. Управління соціальними інвестиціями : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2022. 129 с.
11. Дикань В. Л., Маковоз В. О., Токмакова І. В., Шраменко О. В. Стратегічне управління : навч. посіб. Київ : «Центр учбової літератури», 2019. 272 с.
12. Економіка і бізнес: підручник / за ред. Л. Г. Мельника, О. І. Карінцевої. Суми : Університетська книга, 2021. 316 с.
13. Економіка підприємства : навч. посіб. (у схемах і таблицях) / кол. авт.; ред. П. А. Фісуненко. Дніпро : ДДУВС, 2024. 148 с.
14. Економіка підприємства : підручник / за заг. ред. Ковальської Л. Л., Кривов'язюка І. В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
15. Економіка та бізнес-інновації : підручник / за ред. Л. Г. Мельника, О. І. Карінцевої. Суми : Університетська книга, 2023. 702 с.

16. Задоя А.О., Петруня Ю.Є. Макроекономіка : навч. посіб. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2022. 256 с.
17. Защепкіна Н. М., Дорожинська Г. В. Організація науково-інноваційної діяльності : навч. посіб. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 84 с.
18. Каменева Н. М., Косич М. В., Александрова О. Ю., Мозгова О. Т. Мікроекономіка : навч. посіб. Харків : УкрДУЗТ, 2022. 305 с.
19. Колобердянко І.І. Макроекономіка : навч. посіб. для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Економіка» освітньо-професійних програм «Міжнародна економіка», «Економічна кібернетика», «Економіка та управління ринком землі», «Управління персоналом та економіки праці». Запоріжжя : ЗНУ. 2021. 196 с.
20. Копитко М. І., Блага Н. В. Управління інноваціями та інвестиціями : навч. посіб. у схемах і таблицях. Вид. 2-ге, допов. і перероб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 296 с.
21. Кущик А. П. Міжнародні розрахункові і валютні операції : навч. посіб. для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит». Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 196 с.
22. Кущик А. П. Управління інвестиційним портфелем корпорації : навч. посіб. для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит». Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 147 с.
23. Кущик А. П., Череп А. В. Антикризове управління корпорацією : навч. посіб. для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит». Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 140 с.
24. Лисак О. І., Андрєєва Л. О., Болтянська Л. О. Економіка підприємства : навч. посіб. Мелітополь : Люкс, 2020. 272 с.
25. Макаренко М. І., Семененко Т. О., Петрушенко Ю. М. Макроекономіка : підручник. 2-ге вид., переробл. Суми : Сумський державний університет, 2021. 307 с.
26. Микитюк П. П., Брич В. Я., Шкільняк М. М., Микитюк І. Ю. Інноваційний менеджмент : підручник. Тернопіль : Екон. думка ТНЕУ, 2019. 518 с.
27. Основи підприємницької діяльності : підручник / за ред. В. М. Марченко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2022. 516 с. URL: <https://ela.kpi.ua/items/10182f51-eefd-426b-92d7-b069e250628c>.
28. П'ясецька-Устич С. В. Макроекономіка: навчально-методичний посібник для студентів економічних спеціальностей. Ужгород : ТОВ «РІК-У», 2017. 272 с.

29. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. О. В. Димченко. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 432 с.
30. Рекова Н. Ю., Підгора Є. О., Ровенська В. В., Рижиков В. С., Латишева О. В., Єрфорт І. Ю., Гітіс Т. П., Смирнова І. І., Касьянюк С. В. Економіка підприємства : навч. посіб. для здобувачів вищої освіти. Краматорськ : ДДМА, 2021. 236 с.
31. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. / за заг. ред. С. С. Арутюнян, М. І. Іоргачова. Харків : Діса плюс, 2020. 312 с.
32. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. / уклад. О. В. Третякова., В. М. Харабара., Р. І. Грешко. Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2022. 118 с.
33. Рібун Л., Ангелко І., Лех Г., Васькович І. Основи економічної теорії : навч. посіб. Львів : Растр-7, 2022. 235 с.
34. Слав'юк Н. Р., Глущенко С. В. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. Київ : НаУКМА, 2022. 206 с.
35. Стратегічний менеджмент: навч. посіб. / за заг. ред. Бутка М. П. [М. П. Бутко, М. Ю. Дітковська, С. М. Задорожна та ін.]. Київ : «Центр учбової літератури», 2021. 376 с.
36. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент : підручник. Харків : ХНУВС, 2021. 208 с.
37. Ткаченко І. П., Фрунза С. А., Штець Т. Ф. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2023. 346 с.
38. Управління персоналом : підручник. / за заг. ред. О. М. Шубалого. 2-ге вид., перероб. і доп. Луцьк : ЛНТУ, 2023. 414 с.
39. Череп А. В., Бугай В. З., Горбунова А. В., Череп О. Г. Фінансове планування : навч. посіб. для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит». Київ : Видавничий дім «Кондор», 2023. 292 с.
40. Череп А. В., Бугай В. З., Горбунова А. В., Череп О. Г. Фінансове планування : практикум для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит». Київ : Видавничий дім «Кондор», 2023. 196 с.
41. Череп А. В., Герасимова В. О. Економіка підприємств : навч. посіб. для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра освітньо-професійних програм «Фінанси і кредит», «Економічна кібернетика», «Міжнародна економіка», «Управління персоналом та економіка праці», «Облік і аудит», «Маркетинг». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2021. 155 с.
42. Череп А. В., Кущик А. П. Економічний ризик та його оцінка : підручник. Запоріжжя : ФОП Мокшанов В. В., 2022. 316 с.
43. Череп А. В., Череп О. Г. Управління витратами підприємств : підручник. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2018. 425 с.

44. Щєбликіна І. О. Інноваційний розвиток підприємств : навч. посіб. для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит». Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 155 с.

45. Юринець З. В., Гнилянська Л. Й., Юринець Р. В. Управління інноваційним розвитком : навч. посіб. Львів : СПОЛОМ, 2021. 132 с.

Додаткова

1. Алейникова О.В., Притула Н.М. Інноваційний та інвестиційний менеджмент : навч. посіб. Київ : ЦНЛ, 2018. 614 с.

2. Багатонаціональні підприємства та глобальна економіка : монографія / за ред. О. І. Рогача. Київ : ЦУЛ, 2020. 368 с.

3. Буняк Н. М. Інноваційний менеджмент : конспект лекцій. Луцьк : ВНУ ім. Л. Українки, 2022. 132 с.

4. Воронкова В. Г., Череп А. В., Нікітенко В. О., Череп О. Г. Штучний інтелект та його атрибути: умови поліпшення функціональності та взаємодії з користувачами. *Actual problems of education and science in the conditions of war: collective monograph / Compiled by V. Shpak; Chairman of the Editorial Board S. Tabachnikov. Sherman Oaks California : GS Publishing Services, 2023. 236. P. 39-56.*

5. Глобалізаційні процеси у світовій економіці: виклики та можливості для України : кол. монографія / за заг. ред. О. О. Борзенко. Київ : Інститут економіки та прогнозування НАН України, 2022. 264 с.

6. Економіка підприємства : навч. посіб. / уклад. Н. В. Романченко, Т. В. Кожемякіна, К. В. Пічик. Київ: НаУКМА, 2018. 343 с.

7. Колобердянко І. І., Бондаренко А. Г., Михайлуца М. К. Соціально-економічні наслідки глобалізації в умовах пандемії. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2021. № 6(33). С. 31–37. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/2018/skachano/CE/CE2021n6/31.pdf>.

8. Колобердянко І. І., Золотова К. А. Заощадження домогосподарств як чинник стійкості економіки держави. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. № 3(27). С. 211-217.

9. Колобердянко І. І., Федорець А. О. Оцінка ефективності державного регулювання у макроекономічних показниках. *Приазовський економічний вісник*. 2020. Вип. 6 (23). С. 27-34. URL: http://rev.kpi.zp.ua/journals/2020/6_23_ukr/8.pdf.

10. Копитко М. І. Управління інноваціями : навч. посіб. для самостійного вивчення дисципліни у схемах і таблицях. Львів : ЛьвДУВС, 2019. 292 с.

11. Пастух К. В. Стратегічне управління : конспект лекцій. Харків : ХНУМГ, 2020. 60 с.

12. Переверзева А. В., Губарь О. В. Мікроекономічний аналіз поведінки споживачів з точки зору теорії поколінь в умовах цифровізації. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. 2021. Том 32 (71). №4. С. 13-19.
13. Переверзева А. В., Губарь О. В. Трансформація мікроекономічної моделі поведінки споживача на ринку в умовах цифрової економіки. *Причорноморські економічні студії*. 2021. №66. С. 12-16.
14. Переверзева А. В., Губарь О. В., Москаленко О. Ю. Оцінка факторів мікро-та макромаркетингового середовища діяльності на ринку. *Інноваційна економіка*. 2021. №3-4. С.112-117.
15. Решетило В. П. Глобальна економіка : навч. посіб. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 167 с.
16. Ринок фінансових послуг : метод. рек. / уклад.: Н. М. Внукова, С. А. Ачкасова. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. 96 с.
17. Управління інвестиційним капіталом : конспект лекцій. / уклад.: І. А. Федоренко, О. О. Носирєв. Харків : НТУ ХПІ, 2021. 124 с.
18. Череп А. В., Бехтер Л. А., Гурська А. Ю. Дослідження конкурентоспроможності українських підприємств порівняно з англійськими підприємствами на прикладі ПРАТ «Запорізький абразивний комбінат». *Фінансові стратегії інноваційного розвитку економіки: Збірник наукових праць. Економічні науки*. Запоріжжя : ЗНУ, 2023. № 3 (59). С. 15–20. URL: <https://journalsofznu.zp.ua/index.php/economics/article/view/3979>.
19. Череп А. В., Бугай В. З., Горбунова А. В. Стратегія і тактика антикризового управління підприємством в умовах невизначеності : монографія. Запоріжжя : Мокшанов В. В., 2022. 274 с.
20. Череп А. В., Дашко І. М., Огренич Ю. О. Діджиталізація бізнес-процесів на підприємствах як фактор забезпечення соціально-економічної безпеки в умовах сучасних євроінтеграційних викликів. *Економіка та суспільство*. 2024. № 64. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4235>.
21. Череп А., Воронкова В., Череп О. Інноваційні європейські практики діджиталізації як ключовий чинник забезпечення соціально-економічної безпеки в умовах глобальних викликів. *Socio-Economic Relations in the Digital Society*. 2024. № 3(53). С. 1–9. URL: <https://ser.net.ua/index.php/SER/article/view/566>.
22. Череп А., Воронкова В., Череп О., Калюжна Ю., Андрукайтепне Р. Роль цифрових технологій у сфері зайнятості як чинник ефективної антидискримінаційної політики в Європі. *Humanities studies: Collection of Scientific Papers. Zaporizhzhia* : Publishing house «Helvetica», 2024. Вип. 19 (96). С. 177–189. URL: <http://humstudies.com.ua/article/view/307094>.
23. Череп А.В., Череп О.Г., Огренич Ю.О. Удосконалення науково-методичного підходу до оцінки впливу факторів на використання механізму формування стратегії антикризового управління операційною діяльністю

промислових підприємств у кризових умовах (Improving the scientific and methodical approach to assessing the impact of factors on the use of the mechanism for forming a strategy for anti-crisis management of operational activities of industrial enterprises in crisis conditions). *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики (Financial and credit activity-problems of theory and practice)*. 2022. № 1 (42). С. 134-144.

24. Черчик Л. М. Інвестиційний менеджмент : конспект лекцій. Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2023. 171 с.

25. Assessment of Responsible Innovation : Methods and Practices / edited by E. Yaghmaei, I. Van de Poel. London : Routledge, 2021. 367 p.

26. Babic M. The Rise of State Capital : Transforming Markets and International Politics. Newcastle upon Tyne : Agenda Publishing, 2023. 173 p.

27. Bartczak K. Business models and digital technology platforms : implementation and complexities for digital business. London : Routledge, 2024. 193 p.

28. Blue Economy and Resilient Development : Natural Resources, Shipping, People, and Environment / T. Gao [et al.] (eds.). Basel : MDPI, 2022. 318 p. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi68/0049732.pdf>.

29. Braunerhjelm P., Henrekson M. Unleashing society's innovative capacity : an integrated policy framework. Cham : Springer, 2024. 184 p.

30. Burke J. J. Financial services in the twenty-first century : the present system and future developments in fintech and financial innovation. Cham : Palgrave Macmillan, 2021. 220 p.

31. Business Transitions: A Path to Sustainability : The CapSEM Model / A. Magerholm Fet (ed.). Cham : Springer, 2023. 261 p.

32. Cantamessa M., Montagna F. Management of innovation and product development : integrating business and technological perspectives. 2nd ed. Cham : Springer, 2023. 487 p.

33. Cherep A. V., Abdulaev I. S., Chekhovska V. S. Formation of investment policy for the purpose of increasing Ukrainian competitiveness. *Financial Strategies of Innovative Economic Development*. 2021. №2 (50). P. 83-87. URL: <https://cutt.ly/b48MR4i>.

34. Cherep A. V., Cherep O. G, Oleinikova L. G, Krylov D. V. Theoretical and methodical basics of investment as a small and midsize business`s development tool: Monograph. London: Autor House. 2020. 296 p.

35. Cherep A. V., Chernikova N. M. Retrospective and perspective analysis of innovative development of enterprises. *Financial Strategies of Innovative Economic Development*. 2021. № 2 (50). P. 17–21. URL: <http://journalsofznu.zp.ua/index.php/economics/article/view/2257>.

36. Cherep A. V., Hurska A. Y., Zakharian D. M. The relationship between innovative technologies and competitiveness of the enterprise PJSC «Zaporizhabrasive». *Financial Strategies of Innovative Economic Development: Proceedings Scientific Publications (Фінансові стратегії інноваційного*

розвитку економіки: Збірник наукових праць). Zaporizhzhia : Publishing House “Helvetica”, 2024. Issue 1 (61). P. 9–14.

37. Cherep A. V., Katkova N. V., Murashko I. S., Burlan S. A., Tsyhanova O. S. Identification and assessment the factors of influence on the formation of the machine-building enterprise sustainable development mechanism. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*. 2020. № 5. P. 199–205. URL: <http://nvngu.in.ua/index.php/en/archive/on-the-issues/1850-2020/contens-5-2020/5529-identification-and-assessment-the-factors-of-influence-on-the-formation-of-the-machine-building-enterprise-sustainable-development-mechanism>.

38. Cherep A. V., Katkova N. V., Murashko I. S., Tsyhanova O. S., Hryshchenko O. V. Methodological approach to assessing the sustainable development level of machine-building enterprise. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*. 2022. № 1. P. 170–176. URL: http://nvngu.in.ua/jdownloads/pdf/2022/1/01_2022_Cherep.pdf.

39. Cherep A. V., Moroz N. A. Justification of expenditure of innovative development of enterprises. *Financial Strategies of Innovative Economic Development*. 2021. №4 (52). P. 52-56. URL: <http://journalsofznu.zp.ua/index.php/economics/article/view/2744>.

40. Cherep A. V., Simanaviciene Z., Dashko I. M., Korchuk U. O. Improvement of accounting of repairs and modernization of fixed means and methods of their management. *Financial Strategies of Innovative Economic Development*. 2021. № 1 (49). P. 54–59. URL: <http://journalsofznu.zp.ua/index.php/economics/article/view/2078>.

41. Cherep A., Babmindra D., Khudoliei L., Kusakova Y. Assessment of the level of financial and economic security at machine-building enterprises: Evidence from Ukraine. *Problems and Perspectives in Management*. 2020. №18(1). P. 33–47. URL: https://www.businessperspectives.org/index.php/journals?controller=pdfview&task=download&item_id=13077.

42. Cherep A., Baranik Z., Bondarenko O., Khavrova K., Kharabuga S. Analysis and modeling of an iron ore enterprise’s production potential in Kryvyi Rih region. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*. 2020. №4. P. 130-139. URL: <http://nvngu.in.ua/index.php/en/archive/on-the-issues/1847-2020/contens-4-2020/5435-analysis-and-modeling-of-an-iron-ore-enterprise-s-production-potential-in-kryvyi-rih-region>.

43. Cherep A., Beridze T., Baranik Z., Korenyev V., Vasylichuk I. Analysis of the regression model of the enterprise’s financial activity by research on residual error. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*. 2021. № 2. P. 193–197. URL: <http://nvngu.in.ua/index.php/en/archive/on-the-issues/1863-2021/content-2-2021/5805-193>.

44. Cherep A., Cherep A., Babenko V., Dubynina S., Lyshchenko E., Hamova O. Improvement of cost formation methods at industrial enterprises taking

into account supply chains. *Special Issue: The Recent Economic Trends and their Impact on Marketing*. 2020. Vol. 38, No. 4. URL: <https://ojs.ual.es/ojs/index.php/eea/article/view/4038>.

45. Cherep A., Dashko I., Ohrenych Yu. Theoretical and methodological bases of formation of the concept of ensuring socio-economic security of enterprises in the context of digitalisation of business processes. *Baltic Journal of Economic Studies*. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2024. Vol. 10, No. 1. P. 237–246. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/2331>.

46. Cherep A., Mostenska T., Cherep O., Tarasiuk H., Bexhter L. Relationship of Investment Development and Innovative Activity of Industrial Enterprises. In book: *The Importance of New Technologies and Entrepreneurship in Business Development: In The Context of Economic Diversity in Developing Countries (Lecture Notes in Networks and Systems)*. 2021. LNNS, volume 194. P. 286–303.

47. Cherep A., Voronkova V., Cherep O., Ohrenych Yu., Dashko I., Valerii K. Impact of Artificial Intelligence on the Level of Socio-Economic Security of Ukraine in the Conditions of Current European Integration Challenges. *Navigating the Technological Tide: The Evolution and Challenges of Business Model Innovation: International Conference on Business and Technology (ICBT 2024)*, Vol. 3 (Cambridge, England, 19-20 April 2024). Part of the book series: Lecture Notes in Networks and Systems (LNNS). Springer, Cham, 2024. Vol. 1082. P. 320–333. URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-67434-1_30.

48. Cherep O., Cherep A., Ohrenych Yu., Helman V., Gorbunova A. Improvement of the management mechanism of the strategy of innovative activities of enterprises. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики: збірник наукових праць (Financial and credit activity: problems of theory and practice: publication of scientific papers)*. 2024. Vol. 1 (54). P. 471–484. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/4295>.

49. Cherep O. G., Uliashyn I. A. Efficiency of trade enterprises on the basis of innovative activity. *Financial Strategies of Innovative Economic Development*. 2022. No 1 (53). P. 33–36. URL: <http://journalsofznu.zp.ua/index.php/economics/article/view/2864>.

50. David F. R., David F. R., David M. E. Strategic Management: A Competitive Advantage Approach, Concepts and Cases. 17th ed. Harlow : Pearson, 2023. 680 p.

51. De M. S., Tieleman J. Economy Studies : A Guide to Rethinking Economics Education. Amsterdam : Amsterdam University Press, 2022. 465 p. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi66/0048769.pdf>.

52. Ferretti P., Martino P. Banking and financial markets : new risks and challenges from fintech and sustainable finance. Cham : Palgrave Macmillan, 2023. 118 p.

53. Haneda S., Ono A. R&D Management Practices and Innovation: Evidence from a Firm Survey. Singapore : Springer, 2022. 99 p.

54. Hosono A. *SDGs, Transformation, and Quality Growth : Insights from International Cooperation*. Singapore : Springer, 2022. 164 p.
55. Jinji N., Zhang X., Haruna S. *Deep Integration, Global Firms, and Technology Spillovers*. Singapore : Springer, 2022. 178 p.
56. Jonker J., Faber N. *Organizing for Sustainability : A Guide to Developing New Business Models*. Cham : Palgrave Macmillan, 2021. 242 p.
57. Kerzner H. *Innovation project management : methods, case studies, and tools for managing innovation projects*. 2nd ed. Hoboken : Wiley, 2023. 600 p.
58. Koloberdyanko I. I., Rudnik O. R. Ukraine's foreign trade activity: current situation, risks and problems. *Financial Strategies of Innovative Economic Development*. 2021. № 4 (52). P. 79-82 URL: <http://journalsofznu.zp.ua/index.php/economics/article/view/2749>.
59. Kossowska M., Rosinski J. *Global Mindset and International Business : Driving Process Outsourcing Organizations*. New York : Routledge, 2023. 219 p.
60. Lin J. Y., Xu J., Yang Z., Zhang Y. *New structural financial economics : a framework for rethinking the role of finance in serving the real economy*. Cambridge : Cambridge University Press, 2024. 72 p.
61. Luo Y., Shenkar O., Chi T. *International Business*. 4th ed. New York : Routledge, 2022. 748 p.
62. Marszk A., Lechman E. *Sustainable Investing : Socio-Economic Impacts of Exchange-Traded Funds*. London : Academic Press, 2023. 244 p.
63. Morris J., Hodges T. *Strategic Management*. Corvallis : Oregon State University, 2023. 187 p.
64. Mostenska T. L., Cherep A., Vienažindienė M., Chorna L., Kudlaenko S., Mostenska T. G. The Role of Ukraine in Ensuring Global Food Security. *Lecture Notes in Networks and Systems (LNNS)*. Springer Nature Switzerland, 2024. Vol. 927. P. 413–422. URL: <https://www.springerprofessional.de/en/the-role-of-ukraine-in-ensuring-global-food-security/26804670>.
65. Muras W., Szczepanska-Woszczyna K. *Shareholders, strategy and value creation : the case of the IT sector*. New York : Routledge, 2024. 216 p.
66. Oleynikova L., Cherep A., Horbunova A., Dubynina S., Anoshina S. Socio-Economic Significance of the Formation of an Effective Financial System in the Context of Hostilities. *Navigating the Technological Tide: The Evolution and Challenges of Business Model Innovation*: International Conference on Business and Technology (ICBT 2024), Vol. 3 (Cambridge, England, 19-20 April 2024). Part of the book series: *Lecture Notes in Networks and Systems (LNNS)*. Springer, Cham, 2024. Vol. 1082. P. 309–319. URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-67434-1_29.
67. *Rethinking Sustainability Towards a Regenerative Economy / M. B. Andreucci, A. Marvuglia, M. Baltov, P. Hansen (eds.)*. Cham : Springer,

2021. 418 p. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi63/0047171.pdf>.
68. Teall J. L. Financial Trading and Investing. 3rd ed. London : Academic Press, 2022. 557 p.
69. The financial industry 4.0 / T. Ngo, D. Guegan, D. T. Vo [et al.] (eds.). Basel : MDPI, 2023. 275 p.
70. The Future of Financial Systems in the Digital Age : Perspectives from Europe and Japan / M. Heckel, F. Waldenberger (eds.). Singapore : Springer, 2022. 190 p.
71. The Sharing Economy in Europe : Developments, Practices, and Contradictions / V. Cesnutyte, A. Klimczuk, C. Miguel, G. Avram (eds.). Cham : Palgrave Macmillan, 2022. 413 p.
72. Velegal D. Design of Innovation Processes : Flow from Idea to Market Launch with Higher Speed and Value, Time After Time. Amsterdam : Elsevier, 2023. 241 p.
73. Voronkova V., Nikitenko V., Oleksenko R., Cherep A., Cherep O., Harbar H. The Creative Development of Green Ecotourism Concept as a Sustainable Development Factor. *REVISTA DE LA UNIVERSIDAD DEL ZULIA*. 2024. Vol. 15, Issue 42. P. 370-388. URL: <https://produccioncientificaluz.org/index.php/rluz/article/view/41364/47687>.
74. Watanabe C., Tou Y., Neittaanmak P. Transforming the Socio Economy with Digital Innovation. Cambridge : Elsevier, 2021. 303 p. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi64/0047490.zip>.

Нормативна база

1. Про наукову та науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII. Дата оновлення: 01.01.2025. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.
2. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні : Закон України від 08.09.2011р. № 3715-VI. Дата оновлення: 13.01.2024. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>.
3. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки : Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV. Дата оновлення: 01.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>.
4. Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків : Закон України від 16.07.1999 р. № 991-XIV. Дата оновлення: 05.12.2012. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/991-14>.
5. Про фінансові послуги та фінансові компанії : Закон України від 14.12.2021 р. № 1953-IX. Дата оновлення: 30.12.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>.
6. Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку Про затвердження Положення про провадження депозитарної діяльності від 23.04.2013 р. № 735. Дата оновлення: 01.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1084-13#Text>.

7. Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку Про затвердження Положення про функціонування фондових бірж від 22.11.2012 р. № 1688. Дата оновлення: 05.03.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2082-12#Text>.

8. Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку Про затвердження Положення про об'єднання професійних учасників ринків капіталу від 27.12.2012 р. № 1925. Дата оновлення: 01.11.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0182-13#Text>.

9. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII. Дата оновлення: 10.10.2022. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.

10. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV. Дата оновлення: 19.12.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>.

11. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. Дата оновлення: 10.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>.

12. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 р. № 40-IV. Дата оновлення: 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>.

13. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Дата оновлення: 01.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.

14. Про інститути спільного інвестування : Закон України від 05.07.2012 р. № 5080-VI. Дата оновлення: 01.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5080-17#Text>.

15. Про платіжні послуги : Закон України від 30.06.2021 р. № 1591-IX. Дата оновлення: 15.11.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20>.

Інформаційні ресурси

1. Банк міжнародних розрахунків. URL: <http://www.bis.org>.
2. Державна система правової охорони інтелектуальної власності. Державне підприємство "Український інститут інтелектуальної власності". URL: <https://ukrpatent.org/uk>.

3. Державна служба статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua/>.

4. Дослідження. Економіка. Український центр економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова. URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/ekonomika>.

5. Євростат. URL: <http://www.eurostat.com>.

6. Законодавство. Верховна Рада України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.

7. Міжнародна організація з міграції. URL: <https://ukraine.iom.int/uk/mom-v-ukrayini>.

8. Міжнародне енергетичне агентство. URL: <http://www.iea.org>.
9. Міжнародний валютний фонд. URL: <http://www.imf.org>.
10. Міністерство економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>.
11. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.
12. Міністерство юстиції України. URL: <http://www.minjust.gov.ua/>.
13. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>.
14. Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). URL: <http://www.oecd.org>.
15. Світова організація торгівлі (СОТ). URL: <http://www.wto.org>.
16. Світовий Банк. URL: <http://www.worldbank.org>.
17. Фінансові стратегії інноваційного розвитку економіки. URL: <http://journalsofznu.zp.ua/index.php/economics/issue/archive>.
18. Фонд державного майна України. URL: <http://www.spfu.gov.ua>.
19. Центр соціально-економічних досліджень CASE-Україна. URL: <http://www.case-ukraine.kiev.ua>.

Голова фахової
атестаційної комісії

Алла ЧЕРЕП